

Список використаних джерел:

1. Барна, Н.В. Комуникативна естетика як феномен сучасного світу / Н.В.Барна // Філософія освіти. Philosophy of Education [науковий часопис] / Інститут вищої освіти Національної Академії педагогічних наук України. – К., 2015. – Вип. 1(15). – С. 296–305.
2. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті / За ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
3. Маклюэн Г. М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека / Пер. с англ. В. Николаева; Закл. ст. М. Вавилова. – М.; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2003. – 464 с.

Шеремет В.В.,

старший викладач кафедри музичного мистецтва ВП ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

РОЗВИТОК НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА В СИСТЕМІ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (НА ПРИКЛАДІ ПІВНІЧНО-ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ)

Гра на музичних інструментах зі статусом «народні» (від свого походження та первинного розповсюдження в практиці традиційного музикування) завжди була розповсюдженим видом духовної культурної діяльності та частиною самодіяльної творчості народу. Але, з початку ХХ століття, зокрема у північно-причорноморському регіоні, виконавство на народних інструментах набуває неабиякої популярності, завдяки активній пропаганді народно-інструментального мистецтва: гастролям солістів та колективів, а також організації самодіяльних ансамблів та гуртків гри на народних інструментах[6, 94].

Найбільш значним поштовхом для подальшої популяризації гри на народних інструментах в регіоні стало утворення славетного миколаївського оркестру ВУОРМ (всеукраїнський оркестр робітників металістів, 1925 р.), а також ансамблю баяністів «Чорноморець»(1928р), в Одесі. Це були колективи, які гастролювали не тільки на теренах України, а й за її межами [5,10; 7,14; 4,9].

Під впливом зазначених подій, у 20-х-30-х роках ХХ століття, мистецтво гри на народних інструментах стало впроваджуватися у мистецьку освіту, проте напрямки функціонування та чинники розвитку зазначеного виду музично-виконавського мистецтва у спеціалізованих навчальних закладах ще не досліджувались. Окремі публікації П. Вакуліна, О. Макаренка, Є. Стиркул присвячені історії відділів народних інструментів музичних училищ Миколаєва, Херсона, Одеси, але в них не визначені форми та напрямки

розвитку народно-інструментального мистецтва в системі профільних навчальних закладів.

У першій чверті ХХ століття, у містах Миколаєві, Херсоні виникали приватні музичні школи, в Одесі – Робітнича консерваторія, а згодом – відділи народних інструментів стали відкриватися у перших державних музичних школах, музичних та культурно-освітніх училищах [5,12, 8,1-2;].

Основним напрямком розвитку народно-інструментального мистецтва у системі навчальних закладів культури і мистецтва постала зростаюча професіоналізація та академізація виконавства на народних інструментах.

Найбільшій інтенсивності цей процес набув наприкінці 50-х – початку 60-років ХХ століття. Зумовлена така професіоналізація, по-перше, впровадженням різноманітних конкурсів виконавців на народних інструментах, що потребувало якісного росту виконавської майстерності, а як наслідок, пошуку нових, методик викладання: так, наприклад, прогресивною на той час стала школа гри на баяні І.Алексєєва. По-друге, зростаюча виконавська майстерність, також потребувала оновлення та удосконалення музичних інструментів. У 50-60-роки активно удосконалюються такі інструменти, як бандура, баян: майстрами України та діаспори І. Скляр, В. Герасименком, В. Тузиченком здійснюється хроматизація бандур, створюються оркестрові бандури, а також, удосконалюється баян та широко впроваджується у навчальних мистецьких закладах (музичних училищах, консерваторіях) виборна система С. Чапкія. По-третє, урізноманітнюється та стає більш сучасним репертуар для народних інструментів, з'являються віртуозні авторські твори, оригінальні обробки та переклади класичних творів для оновлених музичних інструментів [1,160-161; 2, 2-18].

Наступним етапом зростання професійних засад розвитку народно-інструментального жанру у культурно-мистецькій освіті можна вважати рубіж 90-х років та початку ХХІ століття, коли набуває розмаху система конкурсних змагань різного рівня, продовжує зростати виконавська майстерність молодих виконавців, а в силу конкретно-історичних умов та зміни культурних орієнтацій (набуття Україною статусу незалежної держави) відбуваються значні зміни у орієнтації репертуару: поява творів-стилізацій, музичних творів в стилі *постмодерн*, введення елементів театралізації, поява *нової* (за І.Єргієвим) музики [2, 18-23; 4,23-25].

Основними формами функціонування народно-інструментального жанру в мистецькій освіті виступають сольне виконавство, ансамблеве та оркестрове виконавство. Найбільш відомі випускники музичних училищ, які досягли значного виконавського росту, стали лауреатами престижних Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів, це – Р. Юсипей, А. Мороз (Херсонське музичне училище – ХМУ), Ю. Коч, Г. Матвіїв (Миколаївське вище державне музичне училище – МВДМУ, Одеська Національна музична академія – ОНМА), В. Мурза, А. Мурза, І. Єргієв, В. Філатова, В. Чефранов (Одеське музичне училище – ОМУ; ОНМА)[8, 16-18; 1, 163].

Серед ансамблів слід відзначити колективи: Лауреатів Всеукраїнських конкурсів – ансамбль бандуристів, під керівництвом Н. Мазур, фольклорний ансамбль «Венцерадо» під керівництвом В. Кисіля (ХМУ), Лауреатів Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів – ансамбль українських народних інструментів під керівництвом Л. Васкан (Миколаївський коледж культури і мистецтв –МККМ), ансамбль народних інструментів «Біс-квартет» під керівництвом М. Морозинського, «Classic guitar» - керівник В. Сологуб (Миколаївської філії Київського Національного університету культури і мистецтв - МФ КНУКіМ).

Оркестрове народно-інструментальне мистецтво розвивається у вигляді колективів із стандартним, для навчальних закладів, інструментальним складом, де провідна струнна група – домри, та із українським типом складу оркестру (із провідною струнною групою – скрипками). Лауреатами Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів є оркестри народних інструментів (із провідною домровою групою): оркестр МВДМУ (кер. О. Луук) та МККМ (кер.О. Комінарець), а також, оркестр українських народних інструментів, із скрипковою групою в основі (кер. В.Шеремет). Значного виконавського рівня досягли оркестри Херсонського училища культури (кер.О.Новаковська) та Одеського училища мистецтв і культури ім. К. Данькевича (кер. А. Чорний, В.Павлишина) і оркестр народних інструментів ОНМА ім. А. Нежданової. (кер. О. Олійник, Р. Козак).

Отже, основними формами народно-інструментального мистецтва в системі культурно-мистецьких закладів є сольна, ансамблева і оркестрова, а напрямками розвитку народно-інструментального мистецтва виступають постійна професіоналізація та академізація. Вони відображуються в зростанні виконавської майстерності, що зумовлена поширенням системи конкурсів, а це в свою чергу потребує оновлення методик викладання; в удосконаленні музичних інструментів, та розширенні репертуару за рахунок оновлення композиторських стилів та утворення шару *нової* (за засобами письма та виразності) музики ХХІ століття. Розвиток народно-інструментального мистецтва у системі спеціальних освітніх закладів культури і мистецтв призвів до значного зростання рівня майстерності всіх музично-виконавських форм, що плекає конкурентоспроможні колективи та яскраві творчі особистості солістів-інструменталістів.

Список використаних джерел:

1. Вакулин П.К. Отдел народных инструментов: вчера, сегодня, завтра. / П.К.Вакулин // Одесское музыкальное училище 100 лет: сб. статей / гл. ред. С.В.Мирошниченко. – Одесса ОКФА, 1997, 184 с.
2. Дутчак В. Розвиток професійних засад бандурного мистецтва 1970-1990 років: автореф. дис.на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03. «Музичне мистецтво»/ В.Дутчак. – Київ, 1996.- 24с.

3. Державний архів миколаївської області. Ф№ Р– 5767/ Оп № 1/ Д № 2/ Л.109.
4. Єргієв І.Д. Український «модерн-баян» – феномен світового мистецтва: навч. посіб. Для вищих муз. навч. закладів / І.Д. Єргієв – Одеса: Друкарський дім, 2008. – 168 с.
5. Евдокимов В.М. Одесская академическая школа народно-инструментального искусства / В.М.Евдокимов. – Одесса: Астропринт, 1999. – 88 с.
6. Макаренко О. Музичне училище, як центр розвитку народно-інструментального мистецтва на Миколаївщині /у кн. 110 років на музичному Олімпі. До ювілею Миколаївського Державного Вищого музичного училища. 1900 – 2010 // гол. ред. А.А.Сирота. - Миколаїв: Можливості Кіммерії, 2010. – 268 с., С.94-97.
7. Носов Л.І. Миколаївський обласний самодіяльний оркестр народних інструментів / Носов Л., Леонтенко Д., Зельцер І. – К.: «Мистецтво», 1953. – 36 с.
8. Історія відділу народних інструментів ХМУ <http://xmy.org.ua/tsiklovi-komisiyi/narodni-instrumenti>

Шикеринець В.В.

завідувач кафедри організації туризму та управління соціокультурною діяльністю,
заступник декана з наукової роботи
факультет туризму
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,
кандидат наук з державного управління,
доцент,
м. Івано-Франківськ

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО
УПРАВЛІННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЮ СФЕРОЮ**

Методологія державного регулювання соціокультурною сферою на місцевому рівні формується в сучасній Україні під впливом процесів соціокультурної трансформації, яка являє собою комплексне, переважно еволюційне перетворення суспільства як соціокультурної системи.

На сьогоднішній день існують організаційно-економічні та правові проблеми формування сфери соціокультурних послуг, немає повного розуміння необхідних умов та механізмів формування ефективно функціонуючої соціокультурної сфери, не вивчено вплив структурних інноваційних зрушень на